

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tad-9 ta' Mejju, 2007

Citazzjoni Numru. 717/2002

John Tanti.

-vs-

Connie Attard.

Il-Qorti;

Rat iċ-ċitazzjoni pprezentata fl-24 ta' Ġunju, 2002 li permezz tagħha l-attur espona bir-rispett:

Illi l-attur minn żogħritu kien ibati minn attakki ta' epilessija u ilu taħt kura medika jieħu tliet (3) kwalitajiet ta' pilloli kuljum minn meta għalaq sbatax-il (17) sena;

Illi l-attur kien għaddej minn fażi dipressiva qawwija wara illi fil-15 ta' Novembru, 2000 mietet martu Sonia Tanti, l-unika mara li l-attur qatt kellu f'ħajtu, wara marda terminali twila li fiha għamlet l-aħħar tmien (8) xhur ta' ħajjitha tgħix bl-użu ta' makkinarju respiratorju;

Illi ftit xhur wara l-mewt ta' martu l-attur beda joħroġ sabiex jipprova joħroġ mid-dipressjoni li kien waqa' fiha u kien f'dak iż-żmien illi huwa kien iltaqa' mal-konvenuta;

Illi l-konvenuta kienet qabdet ma' l-attur u wara ftit żmien illi kienu ilhom jafu lil xulxin hija kienet qegħditu li minkejja l-kundizzjoni medika tiegħu u d-disabilita' tiegħu hija kienet lesta li taċċettah għandha biex tħobbu, tieħu ħsiebu u dduh bih;

Illi bil-maniġġi u l-qerq tagħha l-konvenuta rnexxielha tikkonvinci lill-attur illi l-intenzjonijiet tagħha kienu ġenwini u għalhekk l-attur telaq minn daru u mar jgħix mal-konvenuta fl-appartament tagħha fiż-Żejtun;

Illi l-attur dam jgħix għand il-konvenuta għal xahar u nofs biss u mbagħad il-konvenuta, wara li kienet żarmat lill-attur minn dak kollu li huwa kellu, ivvintat storja li xi ħadd kien qiegħed jheddidha li jekk l-attur ma jitlaqx minn go darha huwa kien se jtajjarha bid-dar b'kollox u effettivament tefgħet lill-attur 'il barra minn darha billi saħansitra baġħtitlu ħwejjgu fuq il-post tax-xogħol tiegħu fl-Isptar Monte Carmeli ma' wieħed tat-*taxi*;

Illi fil-perjodu qasir illi l-attur dam jgħix mal-konvenuta, permezz ta' mezzi qarrieqa, wegħdiet u promessi fiergħa, pressjoni indebita u maniġġi varji l-konvenuta otteniet il-kunsens ta' l-attur, liema kunsens ġie karpit bl-ingann, sabiex jiffirmalha skrittura ta' donazzjoni illi, għal dak li jirrigwarda l-oġġetti li kellhom jingħataw b'donazzjoni, l-elenku ġie redatt mill-konvenuta nnifisha u l-iskrittura ġiet redatta u ffirmata fil-preżenza ta' avukat magħżul mill-istess konvenuta, liema skrittura qed tiġi hawn annessa u mmarkata b'ħala Dok. "A";

Ukoll illi fl-istess perjodu qasir illi l-attur dam jabita mal-konvenuta qabel ma hija tefgħetu 'il barra minn darha mingħajr wisq ċerimonja u bla ebda konsiderazzjoni ta' xejn, il-konvenuta, permezz ta' mezzi qarrieqa, wegħdiet u promessi fiergħa, pressjoni indebita u maniġġi varji kkonvinċiet lill-attur sabiex jgħaddilha l-flus kollha li huwa kellu mġemmgħin, ammontanti għal eluf ta' Liri Maltin, sabiex hija tużahom sabiex tixtri u takkwista varji mobbli u oġġetti tad-dar u sabiex tutilizzahom għal diversi proġetti ma' abbelliment ta' l-appartament tagħha, f'liema appartament, skond ma l-konvenuta kienet wegħdet lill-attur, kellu jibqa' jgħix l-istess attur għal ħajtu kollha taħt il-kura u l-għozza (sic) tal-konvenuta;

Illi l-kunsens ta' l-attur sabiex huwa jgħaddi lill-konvenuta dawn il-versamenti ta' flus ammontanti għal eluf kbar ta' liri ġie karpit b'ingann perpetrat mill-konvenuta għad-dannu ta' l-istess attur;

Illi l-attur ġustament irid illi jiġu lilu rifiuza dawk il-flus u dawk l-oġġetti li l-konvenuta akkwistat mingħandu bil-qerq u l-ingann;

Illi l-attur interpella lill-konvenuta sabiex tirrifondilhom l-imsemmija oġġetti u l-imsemmija somom ta' flus kemm permezz ta' ittra interpellatorja datata d-9 ta' April, 2002 (kopja hawn annessa u mmarkata bħala Dok. "B") u kif ukoll permezz ta' ittra uffiċjali datata 25 ta' April, 2002 (kopja hawn annessa u mmarkata Dok. "C") iżda l-konvenuta baqgħet inadempjenti u għalhekk kellha ssir din il-kawża;

Tgħid għalhekk il-konvenuta għaliex m'għandhiex din l-Onorabbli Qorti:-

1. prevja kull dikjarazzjoni oħra talvolta meħtieġa u neċessarja, tiddikjara li l-kunsens ta' l-attur għall-

iskrittura ta' donazzjoni datata t-3 ta' Marzu, 2002 (Dok. "A") kien ivvizzjat stante illi tali kunsens ġie karpit b'qerq, ingann, wegħdiet u pressjoni indebita da parti tal-konvenuta għad-dannu ta' l-attur;

2. tordna u tikkundanna lill-konvenuta sabiex fi żmien qasir u perentorju li għandu jiġi prefiss minn din l-Onorabbli Qorti tirritorna u tirrestitwixxi lill-attur il-mobbli u l-oġġetti kollha elenkati fl-imsemmija skrittura ta' donazzjoni datata t-3 ta' Marzu, 2002 (Dok. "A");

3. tiddikjara li l-kunsens ta' l-attur għall-għoti ta' pagamenti ta' eluf ta' Liri Maltin lill-konvenuta matul il-perjodu qasir ta' żmien illi l-istess attur dam jabita mal-konvenuta kien ivvizzjat stante illi tali kunsens ġie karpit b'qerq, ingann, wegħdiet u pressjoni indebita da parti tal-konvenuta għad-dannu ta' l-attur;

4. tillikwida dik is-somma globali ta' flus illi l-attur għadda lill-konvenuta matul il-perjodu qasir illi l-istess attur dam jabita mal-konvenuta, kif fuq spjegat;

5. tordna u tikkundanna tordna lill-konvenuta sabiex tirritorna u tirrestitwixxi lill-attur dik is-somma ta' flus kif tiġi likwidata minn din l-istess Onorabbli Qorti.

Bl-ispejjeż kollha inkluż dawk ta' l-ittra interpellatorja tad-9 ta' April, 2002 (Dok. "B") u ta' l-ittra ufficjali datata 25 ta' April, 2002 (Dok. "C") u bl-imgħax legali sad-data tal-ħlas effettiv kontra l-konvenuta li minn issa hija ngunta għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet ippreżentata fid-9 ta' Settembru, 2002 li permezz tagħha l-konvenuta eċċepiet:

Kopja Informali ta' Sentenza

1. Illi l-azzjoni odjerna m'hijiex kompetenti lill-attur skond il-liġi, billi l-kuntratt ta' donazzjoni ma huwiex kuntratt oneruż, u l-attur ma setax ikollu ebda aspettattiva legittima fis-sens illi l-eċċipjenti sejra jkollha ta' bilfors iżżomm miftuħ għal dejjem ir-relazzjoni ta' bejniethom illi kienet żviluppat, u tirrendi xi servizzi a favur ta' l-attur in kunsiderazzjoni tad-donazzjonijiet illi huwa minn rajh kien għoġbu illi jagħmel a favur ta' l-eċċipjenti tul il-kors ta' tali relazzjoni.

2. Illi f'każ illi l-attur qiegħed jibbaża l-azzjoni tiegħu fuq xi allegat ksur da parti ta' l-eċċipjenti fir-rigward ta' allegat ksur da parti tagħha ta' xi obligazzjonijiet illi setgħu ġew minnha assunti fil-konfront ta' l-attur taħt xi kuntratt oneruż, lanqas ma hija l-azzjoni odjerna kompetenti lill-attur skond il-liġi billi l-ħwejjeġ impossibbli, jew ipprojbiti mil-liġi, jew kuntrarji għall-għemil xieraq, jew għall-ordni pubbliku, ma jistgħux ikunu oġġett ta' kuntratt; u meta l-kawża ta' xi obligazzjoni tkun illeċita għaž-żewġ partijiet, ebda waħda minnhom ma tista' skond il-liġi totlob lura dak li tkun tat lill-oħra.

3. Illi mingħajr ebda preġudizzju għall-fuq eċċepit, l-ebda għemil doluż ma ġie pprattikat fuq l-attur da parti ta' l-eċċipjenti b'tali mod illi jivvizzja l-kunsens ta' l-attur fir-rigward tad-donazzjonijiet illi huwa għoġbu jeseġwixxi a favur ta' l-eċċipjenti skond kif qiegħed jiġi allegat mill-istess attur; u f'kull każ, u bħal ma ġia' ġie eċċepit aktar 'il fuq, l-attur ma seta' qatt ikollu aspettattiva legittima fir-rigward ta' xi servizzi illi huwa seta' kien qed jippretendi li tirrendilu l-eċċipjenti.

4. Illi ma jista' jkun hemm l-ebda dubbju ta' xejn illi l-attur kien kapaċi li jikkuntratta u illi għamel dak kollu li għamel ma' l-eċċipjenti volontarjament, u minn rajh; tant

illu l-istess attur lanqas ma huwa qiegħed jissoleva xi inkapaċita' jew xi mankanza ta' rieda ħielsa da parti tiegħu.

5. Illi kien l-attur stess illi għażel, minn rajh, sabiex jikkoabita ma' l-eċċipjenti f'darha u f'relazzjoni ta' konkubinaġġ.

6. Illi għalhekk it-tabiet kollha attriċi huma infondati fil-fatt u fid-dritt, u għandhom jiġu miċħuda minn dina l-Onorabbli Qorti bl-ispejjeż kollha kontra tiegħu.

7. Salvi eċċezzjonijiet ulterjuri illi jistgħu ikunu kompetenti lill-eċċipjenti skond il-Liġi.

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuta maħlufa u l-lista tax-xhieda.

Rat id-digriet tal-31 ta' Jannar, 2007 li permezz tiegħu ġie ordnat l-isfilz ta' l-affidavit tal-konvenuta u ta' Carmen Curmi wara li dawn ma kinux preżenti għas-seduta biex isir ilhom il-kontro-eżami.

Rat l-atti proċesswali kompriż il-verbali tas-seduti li saru quddiem l-Assistent Ġudizzjarju u l-verbal tas-seduta tat-23 ta' April, 2007 li permezz tagħha l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi kif jidher ċar miċ-ċitazzjoni din hija kawża fejn l-attur qed jitlob illi jiġu ritornati lura lilu oġġetti mobbli li kien ta lill-konvenuta, kompriża wkoll somma flus li skond l-attur kien żbanka biex jagħti lill-konvenuta wara li dejjem skond l-attur il-konvenuta kienet ikkonvincietu jagħmel dan wara li bdew relazzjoni li ntemmet fi ftit ġimgħat. Il-konvenuta qed tiċħad li b'xi mod ingannat lill-konvenut u qed tgħid li dak li taha kien għaliex kellu pjaċir jagħmel hekk.

Hemm qbil allura li l-attur taha l-oġġetti msemmija fl-iskrittura esebita ma' l-att taċ-ċitazzjoni u fil-fatt anke fl-istess skrittura fil-waqt li l-konvenuta tiddikjara li l-oġġetti

kien tahomlha l-attur. L-istess attur imbagħad jiddikjara li dawn l-oġġetti huma tal-konvenuta. Anke mill-provi mressqa mill-attur rigward il-kontijiet bankarji tiegħu jidher ċar li fil-mument in kwistjoni huwa kellu kont ta' sebat elef, disa' mija, tlieta u disgħin Liri Maltin (Lm7,993) li spiċċa f'ħamest Liri Maltin u wieħed u tmenin ċenteżmu (Lm5.81) f'Marzu 2002 u allura f'it qabel fetaħ il-kawża. Fost l-affarijiet li l-istess konvenuta qed tammetti li tahom fl-iskrittura msemija hemm diversi mobbli u *computer* u sett tat-televiżjoni. Jekk wieħed janalizza l-iskrittura ssib li x'aktarx l-attur ħa kull ma kellu f'daru għand il-konvenuta għaliex naturalment kellu l-ħsieb li jibqa' jgħix hemm, addirittura d-deheb tiegħu u ta' martu li kienet għadha kif mietet. Ġara mbagħad li din ħesrem tefgħetlu ħwejġu barra.

Apparti konsiderazzjonijiet legali, l-atteġjament tal-konvenuta kien wieħed tassew deplorevoli u huwa ċar li hija approffittat ruħha mis-sitwazzjoni ta' l-attur li kien għadu kif romol u kien ukoll sofri minn ċertu mard kroniku biex ħaditlu ħwejġu u flusu kollha. Il-Qorti għalhekk ma ssib ebda diffikolta' li temmen il-verżjoni ta' l-attur li huwa ġie raġġirat mill-konvenuta li jistħoqqilha kull kundanna għal dak li għamlet.

Barra minn dan pero' il-Kodiċi Ċivili stess jgħid fl-Artikolu 1753 jgħid li donazzjoni trid issir bil-fors b'att pubbliku u huma biss rigali żgħar ta' flus jew oġġetti li l-valur tagħhom ikun żgħir meta jitqiesu l-kondizzjoni tal-persuni jew ċirkostanza oħra li jistgħu isiru mingħajr din il-formalita'. Huwa allura ċar fil-fehma tal-Qorti li meta bħal dan il-każ min jagħti ikun taha ħwejġu kollha, tali donazzjoni għandha jsir permezz ta' att pubbliku u dan biex ma jkunx hemm ekwivoċi. Fis-sentenza tal-Qorti tal-Appell (Sede Inferjuri) mogħtija fit-13 ta' Mejju, 1939 fl-ismijiet Lorenzo Azzopardi vs Caterina Azzopardi intqal illi;

“Kull donazzjoni li ssir mingħajr il-formalita’ ta’ l-att pubbliku hija nulla. Din id-disposizzjoni ma hijiex applikabbli għal rigali manwali ta’ flus jew ħwejjeġ oħra mobbli korporali jew titolu meta s-somma jew il-valur huwa modiku, jekk wieħed iqis il-kwalita’ tal-persuni u ċirkostanzi oħra. Iċ-ċirkostanzi li għandhom jitqiesu biex jiġi kjarit il-pont jekk ir-rigal huwiex ta’ valur modiku m’huwiex l-istess bħal dawk ta’ kawża għall-alimenti. Dawn iċ-ċirkostanzi ma għandhomx jiġu limitati għall-fatt li attwalment dak li jagħmel id-donazzjoni ma jkunx qed jaħdem... imma għandhom jiġu konsidrati fil-kwadru ġenerali ta’ l-agjatezza tiegħu... u ta’ l-okkażjoni li tat lok għal dak ir-rigal.”

Fir-rigward tal-flus mill-mod kif saru l-iżbanki jidher ċar li l-attur ħareġ is-somma ta’ sebat elef, disa’ mija u sebgħa u tmenin Lira Maltin (Lm7,987) biex jagħtihom lill-konvenuta u għalhekk għandu jieħu dawn il-flus lura.

Għal dawn il-mottivi l-Qorti fil-waqt li tiċhad l-eċċezzjonijiet tal-konvenuta, tilqa’ t-talbiet kollha attriċi u għalhekk tordna li l-konvenuta tirritorna lura l-oġġetti kollha imsemmija fl-iskrittura in kwistjoni (Dok. “A”) u tħallas ukoll lill-attur is-somma ta’ sebat elef, disa’ mija, sebgħa u tmenin Lira Maltin (Lm7,987) bl-imgħaxijiet legali min-notifika taċ-ċitazzjoni sal-ħlas effettiv.

L-ispejjeż tal-kawża jiġihallu mill-konvenuta.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----